

Прохорова Л.А., Зав'ялова В.А.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УТЛЮЦЬКОГО ЛИМАНА АЗОВСЬКОГО МОРЯ ЯК ТЕРИТОРІЇ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

*Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Б. Хмельницького,
Мелітополь, Україна*

Станом на 01.01.2017 р. на території Запорізької області розташовано 345 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 124 970,4433 га. Відсоток заповідності області становить 4,58 %. Двадцять три території та об'єкти природно-заповідного фонду увійшли до складу Приазовського національного природного парку загальною площею 78 126,92 га, оголошеного в 2010 році. В тому числі 35572,0 гектара земель водного фонду – 220720,0 га Молочного лиману і 13500,0 га Утлюцького лиману.

Утлюцький лиман територіально від Азовського моря відокремлений Фетодовою косою та косою Бирючий Острів. На заході від озера Сиваш відокремлений косою Арабатська стрілка.

Довжина Утлюцького лиману складає до 60 км, ширина до 16 км. Загальна площа складає близько 700 км². Максимальні глибини досягають – 6,0-6,5 м. Північно-західні береги підвищені урвисті, розчленовані численними балками та ярами; південно-східні береги – низькі, піщані, подекуди заболочені, порослі очеретом. Живиться лиман за рахунок водообміну з морем, а також річкового стоку. В лиман впадають річки. Температура води влітку від +22°C до +30°C, взимку від 0 до – 0,3°C. Льодовий режим нестійкий. Солоність води складає 12-15‰. Дно піщане з черепашкою, подекуди мулисте.

До акваторії Утлюцького лиману впадають малі річки північно-західного Приазов'я – Атманай Малий Утлюк та Великий Утлюк. Місця там, де впадають останні з названих річок, солоність води трохи нижче, ніж в інших місцях.

У водах лиману поширені діатомові, червоні та зелені водорості. Флора узбережжя лиману представлена 125 видами рослин, з них червонокнижні –: астрагал дніпровський, морковниця прибережна. Загальна кількість видів рослин, що зростає на узбережжі, перевищує 125. Великі запаси бичків і кефалі. Фауна представлена водоплаваючими птахами, гніздиться до 70 видів птахів, з них червонокнижні види – червоновола казарка, орлан-білохвіст, сапсан, ходуличник, лебідь малий, кулик-сорока, авдотка, поручайник.

Література

1. Фізична географія Запорізької області: Хрестоматія /Л.М. Даценко. – Мелітополь: Вид-во МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 200 с